

**SUSTAV ZA RANO UPOZORAVNJE I UPRAVLJANJE
KRIZAMA (SRUUK)**

Upozoren = spašen

Sustav za rano upozorenje i upravljanje krizama (SRUUK):

1. Radi se o sustavu koji **upozorava**.
2. Samo je jedan od sustava upozorenja, odnosno nadopuna na postojeće sustave upozorenja (mrežne stranice nadležnih institucija, mediji, društvene mreže...).
3. Uspostavljanje ovakvog sustava **obveza je svih država članica Europske unije** (članak 110. Direktive (EU) 2018/1972). U hrvatsko zakonodavstvo navedena obveza preuzeta je čl. 156. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine br. 76/2022).
4. **Većina zemalja EU odlučila se za primjenu samo jedne tehnologije slanja upozorenja, dok je Hrvatska odlučila implementirati oba sustava** (CB- Cell Broadcast i LB-SMS - Location based SMS) kako bismo bili sigurni da će poruke upozorenja stići do što većeg broja građana i turista, neovisno o tome imaju li moderni telefon sposoban primiti CB poruke.
5. **Aktivnosti uspostave hrvatskog sustava za rano upozoravanje pokrenula je 2018. godine tadašnja Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS)**, potpisavši sporazum sa sva tri nacionalna mobilna operatora sporazum o sudjelovanju operatora u implementaciji i radu SRUUK-a.
6. **Ukidanjem DUZS-a 2019. godine i ustrojavanjem Ravnateljstva civilne zaštite u Ministarstvu unutarnjih poslova, obvezu je preuzelo Ravnateljstvo civilne zaštite.**
7. **MUP je implementirao sustav, odnosno stvorio tehničke preduvjete za uspostavu SRUUK-a u rujnu 2022. godine.**
8. **Mobilni operatori omogućili su potrebite funkcionalnosti u svojim mrežama na proljeće 2023. godine.**
9. **U svibnju 2023. godine potpisan je tehnički protokol s operatorima.**
10. Nakon stvorenih tehničkih preduvjeta od strane MUP i mobilnih operatora slijedi **testiranje sustava u lipnju 2023. godine.**

11. **Cilj testiranja** sustava bio je detektirati eventualne nedostatke te ih **ukloniti do puštanja sustava u produkciju, u realnim uvjetima.**
12. Nakon što su **mobilni operatori tijekom lipnja i srpnja 2023. godine uklonili uočene nedostatke te uspješno prošli certificiranje svojih mobilnih mreža od strane proizvođača softvera Google i Apple) time su ispunjeni svi uvjeti za donošenje Pravilnika o postupku ranog upozoravanja stanovništva (e-savjetovanje završeno 31. srpnja 2023.) i stavljanje sustava u rad.**
13. Pravilnika o postupku ranog upozoravanja stanovništva **objavljen je u Narodnim novinama 4. kolovoza 2023., stupa na snagu 5. kolovoza 2023. godine.**
14. **Anonimizacija podataka** - Ravnateljstvo civilne zaštite niti u jednom trenutku ne dolazi u kontakt s osobnim podacima korisnika, odnosno podacima tipa koji su konkretno mobilni uređaji na kriznom području, tko su im vlasnici ili koji je njihov broj (**Agencija za zaštitu osobnih podataka u prosincu 2022. obavila nadzor sustava te izdala suglasnost na način rada sustava**).
15. Mobilni operatori imaju podatak koji su uređaji na tom području, ne Ravnateljstvo civilne zaštite (samo brojevi podatak koliko se mobilnih uređaja nalazi na određenom području).
16. Podaci o mobilnim uređajima na kriznom području se ažuriraju svakih pet minuta (big data sustav). Najmanje područje za slanje obavijesti je područje općine ili grada, a u velikim gradovima gradske četvrti.
17. Prilikom slanja obavijesti **obuhvaćeni su svi domaći i strani korisnici mobilnih uređaja** neovisno o operatoru. To uključuje i korisnike koji se nalaze u roamingu u Hrvatskoj.
18. SRUUK sustav **podržava dva načina slanja poruka:**
  - **CB (cell broadcast)** koji je predviđen kao primarni način slanja poruka budući podržava trenutnu dostavu poruka svim korisnicima koji su takve poruke u mogućnosti primiti i

- Klasičnim **SMS porukama** koje mogu primiti svi, no telekomunikacijski operatori imaju sustave koji nisu dimenzionirani za slanje velike količine SMS poruka u kratkom vremenu pa je potrebno određeno vrijeme za dostavu poruka svima.

19. **Odluku** o ranom upozoravanju stanovništva putem SRUUK-a **donosi struka** (npr. glavni rukovoditelj obrana od poplava, glavni vatrogasni zapovjednik, ravnatelj Državnog hidrometeorološkog zavoda itd. ili osobe koje oni ovlaste).

20. **Struka šalje zahtjev prema Ravnateljstvu civilne zaštite**. Ravnateljstvo civilne zaštite šalje **nalog mobilnim operatorima** da na ciljano područje pošalju poruku određenog sadržaja.